

วารสารบริหารธุรกิจเทคโนโลยีมหานคร

MUT Journal of Business Administration

ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2554)

Volume 8 Number 2 (July – December 2011)

ข้อเสนอเชิงประจักษ์ว่าด้วย อำนาจ ความรู้ และความจริง ของ ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ การลงทุนโดยตรงจาก ต่างประเทศในภาคอุตสาหกรรมและการส่งออก⁺

An Empirical Proposal on Power, Knowledge and Truth of Correlations among the Minimum Wages, Foreign Direct Investment in the Industrial Sector and Export

กิตติศักดิ์ เจิมสิทธิประเสริฐ Kittisak Jemsittiparsert^{1,*}, ธนพร ศรียากุล Thanaporn Sriyakul²

ชยงการ ภมรมาต Chayongkan Pamornmast³

¹ นิสิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร

² นิสิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร
และอาจารย์ประจำ สาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร

³ Ph.D, หัวหน้าสาขาการเงินและการธนาคาร คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อชี้ให้เห็นถึง ความสัมพันธ์ระหว่าง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในภาคอุตสาหกรรม และการส่งออก ซึ่งกำลังถูกวิพากษ์วิจารณ์อย่างรุนแรง โดยผู้มีอำนาจหน้าที่ จากทั้งภาครัฐและภาคเอกชน นับตั้งแต่การประกาศนโยบายประกันรายได้ อัตราค่าจ้างขั้นต่ำของผู้ใช้แรงงานอยู่ที่ 300 บาทต่อวัน ของพรรคเพื่อไทย ด้วยวิธีวิทยาเชิงปริมาณขั้นสูง

* E-mail address: finn_ramon@hotmail.com

+ บทความวิจัยนำเสนอในการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 7 มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โดย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น วันที่ 17-18 พฤศจิกายน พ.ศ. 2554 ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณพริมา ดำริธรรมนิจ นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการ ประจำคณะผู้แทนถาวรไทยประจำองค์การการค้าโลก ณ นครเจนีวา กระทรวงพาณิชย์ และ ดร. ฮ. ข้าราชการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม สำหรับข้อมูล คำแนะนำ ตลอดจนความช่วยเหลืออันเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

โดยนำข้อมูลอนุกรมเวลาของ อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในภาคอุตสาหกรรม และการส่งออก มาวิเคราะห์ด้วยสถิติขั้นสูง การวิเคราะห์ถดถอย การทดสอบความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพในระยะยาวด้วยวิธีของโจฮานเซน และการทดสอบความเป็นเหตุเป็นผลรายคู่ด้วยวิธีของแกรนเจอร์

ผลการวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์ถดถอย พบว่า อัตราค่าจ้างขั้นต่ำมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ทั้งกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในภาคอุตสาหกรรม และการส่งออก ขณะที่การทดสอบความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพในระยะยาวด้วยวิธีของโจฮานเซน อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ กลับไม่มีความสัมพันธ์กับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในภาคอุตสาหกรรม แต่มีความสัมพันธ์กับการส่งออก ในลักษณะเป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกัน ตามผลการทดสอบความเป็นเหตุเป็นผลรายคู่ด้วยวิธีของแกรนเจอร์

ชี้ให้เห็นว่า การกล่าวอ้างว่าการขึ้นของอัตราค่าจ้างขั้นต่ำจะกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ด้านการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในภาคอุตสาหกรรม และการส่งออก ภายใต้สถานะของผู้มีอำนาจหน้าที่ และยึดกุมการประกอบสร้างความรู้ รวมถึงความจริงครอบงำสังคม นี่จึงอาจมิใช่การบอกพร่องโดยสุจริต แต่เป็นความพยายามหนึ่งของการต่อสู้เชิงวาทกรรม ว่าด้วยความไม่เป็นธรรมทางเศรษฐกิจ และการกดขี่ทางชนชั้น อันเป็นรากเหง้าของปัญหาเชิงโครงสร้างที่สำคัญของประเทศไทย

คำสำคัญ: การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงประจักษ์, อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ, การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในภาคอุตสาหกรรม, การส่งออก

ABSTRACT

This research has an objective to demonstrate the correlations among the minimum wage, foreign direct investment in the industrial sector, and export, which has been criticized severely by the authorities from both the public and private sectors, since the Pua Thai Party's policy announcement on the guarantee of labors' minimum wage at 300 baht per day. The research employs an advanced quantitative methodology, analyzing time-series data of the minimum wage, foreign direct investment in the industrial sector, and export by advanced statistical methods, regression, the Johansen Cointegration Test, and the Pairwise Granger Causality Test.

The regression analysis reveals that the minimum wage correlates in the same direction with both foreign direct investment in the industrial sector and export, whereas when applied the Johansen Cointegration Test, the minimum wage has no Cointegration with foreign direct

investment but has a causal relationship with export according to the Pairwise Granger Causality Test.

This indicates that the claim that the minimum wage increase will affect the competitiveness of the country with regard to foreign direct investment in the industrial sector and export, has been reinforced by the authorities using their superior status to dominate the process of building a body of knowledge as well as to distort the truth so as to possess a control over the society. This is thus not a good-faith mistake but an effort of discourse fights on the economic unfairness and social-class discrimination, which is the root of Thailand's important structural problems.

Keywords: Empirical Discourse Analysis, Minimum Wages, Foreign Direct Investment in Industrial Sector, Export

บทนำ

ว่าด้วย “วาทกรรม”

สังกัดว่าด้วย “Discourse” (ที่มีนัยเกินกว่าความหมายตามพจนานุกรมทั่วไป) นับเป็นผลงานสำคัญชิ้นหนึ่งของ มิเชล ฟูกูต์ (Michel Foucault) ที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง ในแวดวงวิชาการด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ กระทั่งสามารถยึดกุมแนวทางการสอบสวนเชิงวิพากษ์ของทุกสาขาวิชา ไว้ได้ภายในระยะเวลาเพียง 2 ทศวรรษ นับจากการสิ้นไปของเขา (Vighi and Feldner, 2007: 141)

ความเข้าใจเกี่ยวกับ “ตัวบททางสังคม” (คำพูดหรือข้อเขียนซึ่งอยู่ในบริบททางสังคมเชิงปฏิบัติการของมัน) และ “ความจริงทางสังคม” ที่ถูกประกอบสร้างและธำรงรักษาไว้ด้วยภาษา (Alvesson and Kärreman, 2000: 1126) ตามแนวความคิดที่กระจัดกระจายอยู่ในผลงานของ มิเชล ฟูกูต์ ได้รับการผลิตซ้ำในรูปของภาษาไทย โดย สมเกียรติ วันทะนะ ว่า “วาทกรรม” (นครินทร์ เมฆไตรรัตน์, 2532: 15)

ก่อนหน้านี้จะได้รับการสรุปและเผยแพร่อย่างกว้างขวาง ผ่านผลงานของ ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร (2549: 19-20) ในฐานะระบบและกระบวนการในการสร้าง/ผลิต เอกลักษณ์และความหมายให้กับสรรพสิ่งต่างๆ ในสังคมที่ห่อหุ้มเราอยู่ ไม่ว่าจะเป็นความรู้ ความจริง อำนาจ หรือตัวตนของเราเอง รวมถึง ตรึงสิ่งที่เราสร้างขึ้นให้ดำรงอยู่ และเป็นที่ยอมรับของสังคมในวงกว้าง จนกลายสภาพเป็น “วาทกรรมหลัก”

ด้วยการใช้ “อำนาจ” ที่ผ่านการขัดเกลา/ชักฟอกจนขาวสะอาด ในรูปของ “ความรู้/ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน” อาทิ วิทยาศาสตร์ แพทย์ศาสตร์ และเศรษฐศาสตร์ ผ่านกฎเกณฑ์และจารีตปฏิบัติ ของบรรดา “ผู้เชี่ยวชาญ” ทั้งหมด ในรูปของ “วาทกรรมวิชาการ” ว่าด้วยเรื่องนั้นๆ ในฐานะป้ายหรือฉลาก ที่ติดให้กับ

“สถานการณ์ที่สลับซับซ้อน ของการต่อสู้ช่วงชิงเชิงยุทธศาสตร์ในสังคม” (ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร, 2549: 25-26) เพื่อยึดเหนี่ยว/ทำให้ทรศนะหนึ่งๆ ที่มีใช้สัจธรรม กลายสภาพเป็น “ความรู้” และ “ความจริง” ขึ้นมา

วาทกรรมว่าด้วย “อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ”

กล่าวโดยเฉพาะแวดวง “แรงงาน” ภายหลังการประกาศนโยบาย ประกันรายได้อัตราค่าจ้างขั้นต่ำของผู้ใช้แรงงานอยู่ที่ 300 บาทต่อวัน ของพรรคเพื่อไทย ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 ก่อนที่จักถูกบรรจุไว้ในคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม พ.ศ. 2554 ประเทชนโยบายเร่งด่วนที่จะเริ่มดำเนินการในปีแรก

“อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ” ถูกยกขึ้นมาเป็นประเด็นในการต่อสู้ ระหว่างฝ่ายผู้คัดค้าน ที่อ้างถึง 2 ประเด็นสำคัญ คือ “การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในภาคอุตสาหกรรม” อาทิ อาทิตย์ วุฒิเคโร อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม (“ชะลอลงทุนผุดโรงงานครึ่งปีหลัง พิชัยค่าแรง 300 บาทดันต้นทุนบาน หลายอุตสาหกรรมเสี่ยงถึงขั้นปิดกิจการปี 55”, 2554, 15 กรกฎาคม) นันทวัลย์ ศกุนตนาค อธิบดีกรมส่งเสริมการส่งออก (“พณ.’เข้าคิวคุยทีม ศก. เพื่อไทย แจงผลงาน-อุปสรรค-ข้อเสนอ”, 2554, 29 กรกฎาคม: 17) ดุสิต นนทนาคร อดีตประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย (“กร.ค้านขึ้นค่าแรง 300 - ชี้ทำลงทุนสูญแสนล้าน”, 2554, 20 กรกฎาคม) และ ธนิต โสรัตน์ (2554: 4) รองประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (“สภาอุตสาหกรรม ชี้ 5 ปัจจัยเสี่ยง ญีปุ่นร้อง ‘ชะลอค่าแรง’ 300”, 2554: 2) ที่ชี้ว่า ประเทศไทยจะสูญเสียความสามารถในการแข่งขันด้านการดึงดูดเงินลงทุนจากต่างประเทศ การลงทุนจะชะลอตัว ถึงขั้นที่นักลงทุนโดยเฉพาะญี่ปุ่น อาจย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศเพื่อนบ้าน คำนวณผลกระทบมีมูลค่าสูงถึงราว 1 แสนล้านบาทต่อปี

ตลอดจน “การส่งออก” ที่ กรมส่งเสริมการส่งออก (“พณ.’เข้าคิวคุยทีม ศก. เพื่อไทย แจงผลงาน-อุปสรรค-ข้อเสนอ”, 2554, 29 กรกฎาคม: 17) รวมถึง ธนิต โสรัตน์ (2554: 3) ชี้เช่นเดียวกันอีกว่า นโยบายดังกล่าวจะเป็นอุปสรรคต่อการส่งออกในไตรมาส 4 และในระยะยาว จะทำให้ขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการส่งออกของประเทศลดลง โดยอ้างอิงผลการศึกษาของมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ว่า การปรับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำอาจทำดันให้ค่าแรงของสินค้าส่งออกไทยสูงขึ้น โดยเฉลี่ยถึงร้อยละ 28

ขณะที่ฝ่ายผู้สนับสนุน อาทิ ชาลี ลอยสูง ประธานคณะกรรมการสมานฉันท์แรงงานไทย ศักดินา จันทรกุล ณ อยุธยา นักวิชาการแรงงาน (“นักเศรษฐศาสตร์เสนอวิธีโครงสร้างค่าแรงขั้นต่ำ ตั้งองค์กรกลางขึ้น ‘ค่าจ้าง’”, 2554, 1 สิงหาคม) ยงยุทธ แฉล้มวงศ์ ผู้อำนวยการวิจัยการพัฒนาแรงงาน สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (“ที่ติอาร์ไอหนุนขึ้นค่าแรง 300”, 2554, 4 กันยายน: 1) และ ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ รองศาสตราจารย์ประจำ คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (“ทวงสัญญาลมปาก พท.! จีขึ้นค่าจ้าง 300 บ. – ชูฟ้องศาลผิดสัญญา”, 2554, 25 กรกฎาคม) เน้นย้ำถึงช่องว่างระหว่างการเพิ่มขึ้นในรอบ 10 ปี ของอัตราเงินเฟ้อสะสมและอัตราค่าจ้างขั้นต่ำสะสม ราวร้อยละ 1.9 ส่งผลให้อัตราค่าจ้างขั้นต่ำในปัจจุบัน อยู่ในระดับต่ำกว่าอัตราค่าจ้างที่พอเพียงกับค่าครองชีพ

แฉ ฉัตรวิทย์รัตน์ ศาสตราจารย์ชานร่วมสถาบันกับ ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ รวมถึง ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ ศาสตราจารย์ประจำ คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (“ทวงสัญญา กิตติศักดิ์ เจิมสิทธิประเสริฐ, ธนพร ศรียากุล และ ชยกร ภมรมาศ

ลมปาก พท.! จี๋ขึ้นค่าจ้าง 300 บ. - ชูฟองศาลผัดสัญญา”, 2554, 25 กรกฎาคม) ก็ตั้งข้อสังเกตว่า จริงๆ แล้วต้นทุนการผลิตโดยเฉลี่ย มาจากค่าจ้างขั้นต่ำไม่เกินร้อยละ 10 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 90 ล้วนแล้วแต่เป็นต้นทุนที่มาจากส่วนอื่นๆ ปฏิบัติการที่เกิดขึ้นเกินความเป็นจริงขณะนี้ จึงมีสถานะเป็นเพียงเกมส์ต่อรอง

วัตถุประสงค์

ขณะที่วาทกรรมว่าด้วย “อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ” ที่ถูกประกอบสร้างขึ้นจากผู้มีอำนาจหน้าที่ ในปากผึ่งของการคัดค้าน เพื่อต่อต้านนโยบายแห่งการเปลี่ยนแปลง ตั้งอยู่บนสมมติฐานของความสามารถที่จะลดลง ของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในภาคอุตสาหกรรม และการส่งออก ผู้เชี่ยวชาญทั้งหลายในปากผึ่งของการสนับสนุน กลับหลีกเลี่ยงการโต้แย้งเพื่อหักล้างสมมติฐานดังกล่าว ด้วยการไปนำเสนอถึงความเหลื่อมล้ำ ความไม่เป็นธรรมทางเศรษฐกิจ ตลอดจนความเดือดร้อนในการดำรงชีพของผู้ใช้แรงงานแทน

การวิจัยเรื่อง “ข้อเสนอเชิงประจักษ์ว่าด้วย อำนาจ ความรู้ และความจริง ของความสัมพันธ์ระหว่าง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในภาคอุตสาหกรรม และการส่งออก” จึงได้รับการจัดทำขึ้น เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ ระหว่างอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ กับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในภาคอุตสาหกรรม และการส่งออก อันจะทำให้ทราบต่อไปว่า วาทกรรมที่ถูกผลิตขึ้นโดยผู้มีอำนาจหน้าที่ ทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชนดังกล่าว เป็นความจริงอย่างสัจธรรม หรือทฤษฎีอันน่าเคลือบแคลงว่าจะประกอบด้วยวาระซ่อนเร้น ที่พยายามยัดเยียดให้มีสถานะสูงส่ง กล่าวคือ ความรู้ ตลอดจน ความจริง เท่านั้น

ระเบียบวิธีการวิจัย

ข้อมูลและตัวแปร

คณะผู้วิจัยเลือกใช้ข้อมูลอนุกรมเวลา (Time Series Data) ที่ได้รับการรวบรวมจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง จำนวนทั้งสิ้น 136 เดือน ตั้งแต่ เดือนมกราคม พ.ศ. 2543 ถึง เดือนเมษายน พ.ศ. 2554 ของตัวแปรดังต่อไปนี้

1. อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ (Wage) โดยเลือกใช้อัตราค่าจ้างขั้นต่ำของกรุงเทพมหานคร จากกระทรวงแรงงาน (2554) ณ ที่นี้กำหนดให้เป็นตัวแปรอิสระ ของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในภาคอุตสาหกรรม และการส่งออก
2. การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในภาคอุตสาหกรรม (Industry) จาก ธนาคารแห่งประเทศไทย (2554ก) ณ ที่นี้กำหนดให้เป็นตัวแปรตาม ของอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ
3. การส่งออก (Export) จาก ธนาคารแห่งประเทศไทย (2554ข) ณ ที่นี้กำหนดให้เป็นตัวแปรตาม ของอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ

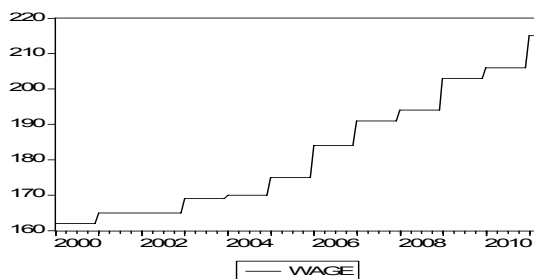
การวิเคราะห์ข้อมูล

“การวิเคราะห์วาทกรรม” (Discourse Analysis) ถูกนำมาใช้อย่างวิพากษ์ แต่เป็นไปโดยระเบียบวิธีวิจัยในเชิงปริมาณ มิใช่ในเชิงคุณภาพ ดังที่แพร่หลายในปัจจุบัน (Hodge, Kuper and Reeves, 2008) เพื่อลดความเป็นอัตวิสัย ตลอดจนเพิ่มความเคร่งครัดด้านความสมเหตุสมผลอย่างวิทยาศาสตร์ อันเป็นข้อที่กำลังตกอยู่ในการวิจารณ์อย่างกว้างขวาง (Freshwater, Cahill, Walsh and Muncey, 2010: 502) ด้วยการใช้สถิติขั้นสูง การวิเคราะห์ถดถอย (Regression Analysis) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และการทดสอบความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพในระยะยาวด้วยวิธีของโจฮานเซน (Johansen Cointegration Test; Johansen, 1988, 1991) เพื่อทดสอบซ้ำความสัมพันธ์ที่อาจพบว่าเป็นความสัมพันธ์ที่แท้จริงหรือความสัมพันธ์ลวง ก่อนที่จะทดสอบลักษณะของความสัมพันธ์ ด้วยการทดสอบความเป็นเหตุเป็นผลรายคู่ด้วยวิธีของแกรนเจอร์ (Pairwise Granger Causality Test; Granger, 1969) ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

สรุปและอภิปรายผล

อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ

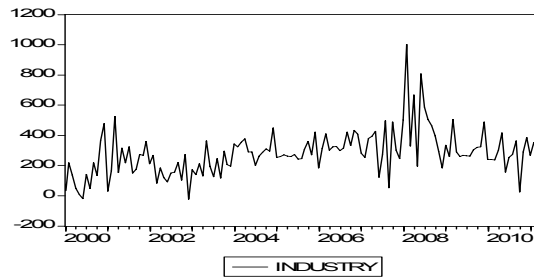
อัตราค่าจ้างขั้นต่ำตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2543 เริ่มต้นที่ 162 บาทต่อวัน และค่อยๆ ปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉลี่ยเดือนละ 0.40 บาท กระทั่งสูงสุดที่ 215 บาทต่อวัน ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2554

รูปที่ 1: อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ

การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในภาคอุตสาหกรรม

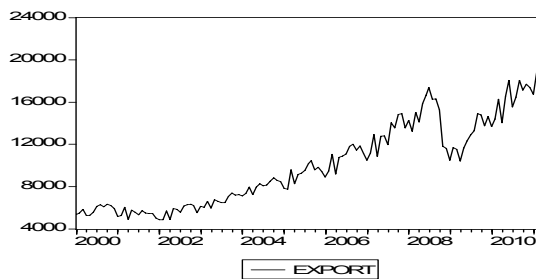
การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในภาคอุตสาหกรรม ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2543 เริ่มต้นที่ 32.79 ล้านดอลลาร์สหรัฐ มูลค่ามีการปรับตัวสูงขึ้นสลับกับลดลงบ้าง แต่เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่ามูลค่ามีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้น โดยเฉลี่ยเดือนละ 1.53 ล้านดอลลาร์สหรัฐ มูลค่าต่ำสุดที่ -21.45 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2545 และสูงสุดเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 ที่ 1,003.57 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

รูปที่ 2: การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในภาคอุตสาหกรรม

การส่งออก

การส่งออกตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2543 เริ่มต้นที่ 5,390 ล้านดอลลาร์สหรัฐ มูลค่ามีการปรับตัวสูงขึ้นสลับกับลดลงบ้าง แต่เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่ามูลค่ามีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้น โดยเฉลี่ยเดือนละ 97.38 ล้านดอลลาร์สหรัฐ มูลค่าต่ำสุดที่ 4,856.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. 2545 และสูงสุดเมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. 2554 ที่ 21,260.61 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

รูปที่ 3: การส่งออก

ความสัมพันธ์ระหว่าง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในภาคอุตสาหกรรม

ในขั้นต้น การวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์ถดถอย พบว่า อัตราค่าจ้างขั้นต่ำกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในภาคอุตสาหกรรม มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .01 ในทิศทางเดียวกัน โดยที่การเปลี่ยนแปลงของอัตราค่าจ้างขั้นต่ำทุกๆ 1 บาท จะส่งผลให้การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในภาคอุตสาหกรรมเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน 3.32 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หากแต่อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ยังเป็นตัวแปรที่สามารถอธิบายการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในภาคอุตสาหกรรม ได้เพียงร้อยละ 13.49 เท่านั้น

ตารางที่ 1: การวิเคราะห์ถดถอย อัตราค่าจ้างขั้นต่ำกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในภาคอุตสาหกรรม

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	-321.2078	181.4937	-1.769802	0.0790
WAGE	3.323242	1.021535	3.253185	0.0014
R-squared	0.134931	Prob(F-statistic)		0.000011
Newey-West HAC Standard Errors & Covariance (lag truncation=4)				

ความสัมพันธ์ระหว่าง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำกับการส่งออก

ตารางที่ 2 ชี้ให้เห็นว่า อัตราค่าจ้างขั้นต่ำกับการส่งออก มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .01 ในทิศทางเดียวกัน โดยที่การเปลี่ยนแปลงของอัตราค่าจ้างขั้นต่ำทุกๆ 1 บาท จะส่งผลให้การส่งออกเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน 235.84 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ทั้งนี้ อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ยังเป็นตัวแปรที่สามารถอธิบายการส่งออก ได้สูงถึงร้อยละ 86.65

ตารางที่ 2: การวิเคราะห์ถดถอย อัตราค่าจ้างขั้นต่ำกับการส่งออก

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	-32673.77	2785.051	-11.73184	0.0000
WAGE	235.8428	16.28472	14.48246	0.0000
R-squared	0.866543	Prob(F-statistic)		0.000000
Newey-West HAC Standard Errors & Covariance (lag truncation=4)				

สรุปแต่เพียงขั้นนี้ ว่าทฤษฎีว่าด้วย “อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ” ของฝ่ายผู้คัดค้าน จึงมีสถานะเป็นความจริงอย่างสมบูรณ์ การนำนโยบายประกันรายได้อัตราค่าจ้างขั้นต่ำของผู้ใช้แรงงานอยู่ที่ 300 บาท ต่อวัน ของพรรคเพื่อไทย มาปฏิบัติ ย่อมส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ทั้งด้านการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในภาคอุตสาหกรรม และการส่งออก

หากแต่ความสัมพันธ์ที่พบอย่างสามัญสำนึก อันเกิดจากการจงใจใช้ข้อมูลอนุกรมที่ไม่มีคามนิ่ง (Non-Stationary Series) มาวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์ถดถอย อาจเป็นเพียงความสัมพันธ์ลวง (Box and Jenkins, 1976) ซึ่งต้องอาศัยการทดสอบความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพในระยะยาว มาทดสอบซ้ำอีกครั้ง

ความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพในระยะยาวระหว่าง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในภาคอุตสาหกรรม

ด้วยการทดสอบความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพในระยะยาวด้วยวิธีของโจฮานเซน ชี้ให้เห็นว่า อัตราค่าจ้างขั้นต่ำกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในภาคอุตสาหกรรม ไม่มีความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพในระยะยาวต่อกัน ที่ระดับนัยสำคัญ .05 กล่าวคือ ความสัมพันธ์ที่พบในขั้นการวิเคราะห์ถดถอยระหว่างตัวแปรทั้ง 2 แท้ที่จริงเป็นเพียงความสัมพันธ์ลวง เท่านั้น

กิตติศักดิ์ เจริมสิทธิประเสริฐ, ธนพร ศรียากุล และ ชยงการ ภมรมาศ

ตารางที่ 3: การทดสอบความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพในระยะยาวด้วยวิธีของโจฮานเซน อัตราค่าจ้างขั้นต่ำกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในภาคอุตสาหกรรม

Hypothesized		Trace	5 Percent	1 Percent
No. of CE(s)	Eigenvalue	Statistic	Critical Value	Critical Value
None	0.083483	11.41990	14.07	18.63
At most 1	0.009018	1.186730	3.76	6.65

*(**) denotes rejection of the hypothesis at the 5%(1%) level

Trace test indicates no cointegration at both 5% and 1% levels

ความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพในระยะยาวระหว่าง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำกับการส่งออก

ตารางที่ 4 ซึ่งให้เห็นว่า อัตราค่าจ้างขั้นต่ำกับการส่งออก มีความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพในระยะยาวต่อกัน ที่ระดับนัยสำคัญ .01 กล่าวคือ ยืนยันความสัมพันธ์ที่พบในชั้นการวิเคราะห์ถดถอย ระหว่างตัวแปรทั้ง 2 ว่าเป็นความสัมพันธ์ที่แท้จริง

ตารางที่ 4: การทดสอบความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพในระยะยาวด้วยวิธีของโจฮานเซน อัตราค่าจ้างขั้นต่ำกับการส่งออก

Hypothesized		Trace	5 Percent	1 Percent
No. of CE(s)	Eigenvalue	Statistic	Critical Value	Critical Value
None **	0.145827	20.64847	14.07	18.63
At most 1 *	0.043004	5.758184	3.76	6.65

*(**) denotes rejection of the hypothesis at the 5%(1%) level

Max-eigenvalue test indicates 2 cointegrating equation(s) at the 5% level

Max-eigenvalue test indicates 1 cointegrating equation(s) at the 1% level

ขณะที่ผลการทดสอบสำหรับขั้นนี้ ปฏิเสธความสัมพันธ์ระหว่าง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในภาคอุตสาหกรรม ยืนยันเฉพาะความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันระหว่าง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำกับการส่งออก ในอัตราส่วนการเปลี่ยนแปลง 1 บาท ต่อ 235.84 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หากแต่นั้นยังเป็นแต่เพียงความจริงในทางสถิติ อันเป็นผลมาจากการคำนวณด้วยสมการถดถอย

ส่วนในโลกแห่งความเป็นจริง ยังต้องยอมรับว่ามีปัจจัยอีกเป็นจำนวนมาก ที่เกี่ยวข้องและส่งผลให้การเพิ่มขึ้นของอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ จาก 215 บาท เป็น 300 บาท อย่างฉับพลัน ไม่อาจยกระดับมูลค่าการส่งออก ให้สูงขึ้นโดยทันที 20,046.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ได้

ความเป็นเหตุเป็นผลระหว่าง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำกับการส่งออก

ทั้งนี้ ผลจากการทดสอบความเป็นเหตุเป็นผลรายคู่ด้วยวิธีของแกรนเจอร์ ซึ่งให้เห็นเกี่ยวกับลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่าง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำกับการส่งออก ว่าเป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกัน

กล่าวคือ แปรผันตรงต่อกัน มิใช่แปรผกผัน หมายความว่า แม้อัตราค่าจ้างขั้นต่ำที่จะเพิ่มขึ้นอย่าง
 จีบพลัน 85 บาท ยังคงมีความเป็นไปได้ว่า อาจทำให้มูลค่าการส่งออกสูงขึ้นโดยทันทีไม่ถึง 20,046.4
 ล้านดอลลาร์สหรัฐ แต่ก็พอที่จะยืนยันในเบื้องต้น ณ ที่นี้ได้ว่า การเพิ่มขึ้นของอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ
 ดังกล่าว ก็มีน้ำหนักจะเป็นเหตุให้มูลค่าของการส่งออกปรับตัวลดลง เช่นเดียวกัน

ตารางที่ 5: การทดสอบความเป็นเหตุเป็นผลรายคู่ด้วยวิธีของแกรนเจอร์ อัตราค่าจ้างขั้นต่ำกับการส่งออก

Pairwise Granger Causality Tests

Lags: 12

Null Hypothesis:	Obs	F-Statistic	Probability
WAGE does not Granger Cause EXPORT	124	7.52553	1.1E-09
EXPORT does not Granger Cause WAGE		5.98015	9.6E-08

กล่าวโดยสรุป วาทกรรม หรือทรศนะว่าด้วย “อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ” ที่ถูกประกอบสร้าง และ
 เชื่อมโยงเข้ากับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ด้านการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศใน
 ภาคอุตสาหกรรม รวมถึงการส่งออก ในลักษณะแปรผกผันนี้ นอกจากจะแสดงให้เห็นถึงความบกพร่อง
 อย่างยิ่ง ของผู้มีอำนาจหน้าที่ในภาครัฐ รวมถึงการยกเมฆเพื่อผลประโยชน์ตน ของภาคเอกชนแล้ว

นี่ยังเป็นอย่างหนึ่งของการต่อสู้เชิงวาทกรรม ว่าด้วยความไม่เป็นธรรมทางเศรษฐกิจ และ
 การกดขี่ทางชนชั้น อันเป็นรากเหง้าของปัญหาเชิงโครงสร้างที่สำคัญของประเทศไทย ด้วยการอาศัย
 อำนาจหน้าที่ ในการทำให้ทรศนะของตน กลายสภาพเป็นความรู้ รวมถึงความจริงครอบงำสังคม เพื่อ
 ชำรงรักษากระบวนการที่ แล ดิลกวิทยรัตน์ เคยอ้างถึงบทบรรยายเมื่อ 60 ปีที่แล้ว ของ สุภา ศิริมานนท์
 คราวงานปาฐกถา สุภา ศิริมานนท์ ครั้งที่ 20 เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2551 ณ คณะเศรษฐศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ว่า

“ในพัฒนาการของระบบแคปิตะลิสม์นั้น สมรรถวิสัยในการผลิตได้มีการขยายตัวออกและ
 ขยายตัวออกกว้างขวางอยู่โดยไม่ยั้ง แต่การถกกลับปรากฏว่า สิ่งที่คนงานและมหาชนส่วนใหญ่ได้รับ
 เพื่อการดำรงชีพ ได้มีปริมาณน้อยลงและน้อยลงอยู่เรื่อย ๆ อย่างไม่ได้ส่วนสัมพันธ์กันเลย กับอำนาจ
 การผลิตที่ยิ่งใหญ่ขึ้นและยิ่งใหญ่อขึ้น”

รายการอ้างอิง

กกร.ค่าขึ้นค่าแรง 300 - ชี้นำลงทุนฉบับแสนล้าน. 2554. 20 กรกฎาคม. โพสต์ทูเดย์. ค้นเมื่อ 11
 กันยายน 2554 จาก <http://bit.ly/mQizU8>.

กระทรวงแรงงาน. 2554. ตารางแสดงอัตราค่าจ้างขั้นต่ำและการบังคับใช้ (ตั้งแต่ พ.ศ. 2516 -
 ปัจจุบัน).

- ชะลอลงทุนผุดโรงงานครึ่งปีหลัง พิชัยค่าแรง 300 บาทดันต้นทุนบาน หลายอุตสาหกรรมเสี่ยงถึงขั้นปิดกิจการปี 55. 2554. 15 กรกฎาคม. **ประชาชาติธุรกิจ**. ค้นเมื่อ 11 กันยายน 2554 จาก http://www.prachachat.net/news_detail.php?newsid=1310709294&grpid=&catid=00&subcatid=0000.
- ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร. 2549. **วาทกรรมการพัฒนา: อำนาจ ความรู้ ความจริง เอกลักษณะ และความเป็นอื่น**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: วิชาษา.
- ทวงสัญญาลมปาก พท.! จี้อัปค่าจ้าง 300 บ. - ชูฟ้องศาลพิดสัญญา. 2554. 25 กรกฎาคม. **ผู้จัดการออนไลน์**. ค้นเมื่อ 11 กันยายน 2554 จาก <http://www.manager.co.th/QOL/ViewNews.aspx?NewsID=9540000091624>.
- ทีดีอาร์ไอหนุนขึ้นค่าแรง 300. 2554. 4 กันยายน. **เดลินิวส์**. หน้า 1.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2554ก. **เงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศสุทธิจำแนกตามประเภทธุรกิจ**.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2554ข. **สินค้าออกและสินค้าเข้าจำแนกตามกลุ่มประเทศ**.
- ธนิต โสรัตน์. 2554. **นโยบายค่าจ้างวันละ 300 บาท กับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย**. ค้นเมื่อ 11 กันยายน 2554. จาก <http://www.fti.or.th/2008/ftidivision/thai/newsdetail.aspx?sid=32&id=188>.
- นครินทร์ เมฆไตรรัตน์. 2532. **วาทกรรมทางการเมืองว่าด้วยประชาธิปไตยของไทย**. **สมุดสังคมศาสตร์**. 12(1). 15-36.
- นักเศรษฐศาสตร์เสนอวิธีโครงสร้างค่าแรงขั้นต่ำ ตั้งองค์กรกลางขึ้น 'ค่าจ้าง'. 2554. 1 สิงหาคม. **กรุงเทพธุรกิจ**. หน้า 1, 4.
- 'พลณ.'เข้าคิวคุยทีม ศก. เพื่อไทย แจงผลงาน-อุปสรรค-ข้อเสนอ. 2554. 29 กรกฎาคม. **มติชน**. หน้า 17.
- แล ดิลกวิทยรัตน์. 2551. **ปาฐกถา สุภา ศิริมานนท์ "แรงงานไทยบนเส้นทางทุนนิยม"**. ค้นเมื่อ 11 กันยายน 2554 จาก <http://prachatai.com/journal/2008/07/17461>.
- สภาอุตสาหกรรมฯ ชี้ 5 ปัจจัยเสี่ยง ญีปุ่นร้อง 'ชะลอค่าแรง' 300. 2554. 27 กรกฎาคม. **มติชน**. หน้า 2.
- Alvesson, M. and D. Kärreman. 2000. Varieties of Discourse: On the Study of Organizations through Discourse Analysis. **Human Relations** 53. 1125-1149.
- Box, G. and G. Jenkins. 1976. **Time Series Analysis: Forecasting and Control**. San Francisco: Holden-Day.
- Freshwater, D., J. Cahill, E. Walsh and T. Muncey. 2010. Qualitative Research as Evidence: Criteria for Rigour and Relevance. **Journal of Research in Nursing**. 15(6). 497-508.
- Granger, C. 1969. Investigating Causal Relations by Econometric Models and Cross-Spectral Methods. **Econometrica**. 37(3). 424-438.
- Hodge, B., A. Kuper and S. Reeves. 2008. Qualitative Research: Discourse Analysis. **British Medical Journal**. (337). 570-572.

- Johansen, S. 1988. Statistical Analysis of Cointegration Vectors. **Journal of Economic Dynamics and Control**. 12. 231-254.
- Johansen, S. 1991. Cointegration and Hypothesis Testing of Cointegration Vectors in Gaussian Vector Autoregressive Models. **Econometrica**. 59(6). 1551-1580.
- Vighi, F. and H. Feldner. 2007. Ideology Critique or Discourse Analysis? : Zizek against Foucault. **European Journal of Political Theory**. 6(2). 141-159.